Arendal kommune
Leder organisasjon og utvikling

Saksframlegg

Arkivsak-dok.	26/36431-1
Saksbehandler	Karl Mork

Utvalg	Møtedato
Bystyret	19.11.2026

Unntak fra forskrift om godtgjørelse for folkevalgte - innmelding i pensjonsordning

Kommunedirektørens forslag til vedtak
Bystyret ber kommunedirektøren om å innarbeide følgende endring i forskrift om godtgjørelser for folkevalgte:

«I de tilfeller denne bestemmelsen medfører redusert pensjon (eksempelvis ved uttak av AFP) kan den folkevalgte velge å frasi seg innlemming i kommunens pensjonsordning. Dette avtales skriftlig.»

Den endrede forskriften må sendes ut på høring før den tas tilbake til bystyret for endelig vedtak.

Vedlegg

Bakgrunn
Med bakgrunn i en konkret sak som gjelder bystyrerepresentant og kommuneplanutvalgsleder Øystein Krogstad Olsen har ordføreren bedt kommunedirektøren om en sak om det kan gjøres unntak fra forskrift om godtgjørelse for folkevalgte i Arendal kommune når det gjelder innmelding i pensjonsordning for leder av kommuneplanutvalget (§ 5D).

Saksopplysninger
Den aktuelle bestemmelsen i forskriften (§ 5D) lyder *«Leder tilsluttes pensjonsordning for folkevalgte og kommer inn under bestemmelsene i hovedtariffavtalens kap. 1, § 10, Ytelser etter dødsfall/gruppelivsforsikring og § 11, Erstatning ved yrkesskade/yrkessykdom.»*. Hensikten med bestemmelsen er å sikre at folkevalgte med verv av en viss størrelse ikke skal miste muligheten til å opparbeide pensjonsrettigheter i forbindelse med permisjon fra ordinær jobb. Kommuneplanutvalgsleder har en godtgjørelse på 40% av ordførers godtgjørelse.

For folkevalgte som omfattes av §§ 5A-5E i forskrift om godtgjørelse for folkevalgte i Arendal kommune, og som allerede mottar offentlig tjenestepensjon, vil innmeldingen

påvirke løpende tjenestepensjon. Dette vil kunne medføre at personer født før 1963 som mottar offentlig tjenestepensjon, får denne redusert dersom de arbeider i en medlemspliktig stilling i offentlig sektor. Alderspensjonen fra folketrygden påvirkes ikke av arbeidsinntekten. Statens Pensjonskasse (SPK) har opplyst tilsvarende at personer født i 1962 eller tidligere som går tilbake i offentlig arbeid, blir innmeldt i tjenestepensjonsordningen igjen, og at alderspensjonen da omregnes på grunn av samtidig inntekt, noe som normalt vil medføre redusert ytelse. SPK beskriver også at tjenestepensjonen etter en årskullavhengig alder kan bli redusert som følge av samordningen med folketrygden.

Representanten Krogstad Olsen er pensjonist og får sin pensjon utbetalt fra SPK. Representanten har opplyst til kommunen at SPK avkorter hans utbetalinger mot den godtgjørelsen han mottar fra kommunen. Han har også opplyst at SPK sier at hans utbetalinger ikke ville blitt avkortet hvis han ikke hadde vært meldt inn i Arendal kommunale pensjonskasse (AKP).

Vurderinger
Kommunedirektøren har vurdert to muligheter. Den ene er om bystyret kan vedta å gjøre unntak fra den forskriften som er vedtatt. Den andre er om bystyret kan vedta å endre forskriften for inneværende periode.

Vår vurdering er at bystyret ikke kan vedta å gjøre unntak fra forskriften, uten å endre selve forskriften.

Når det gjelder å endre godtgjøringsreglementet har normal praksis til nå vært at dette skjer på slutten av den perioden bystyret er valgt for, med virkning fra den måneden det neste bystyret tiltrer. Prinsipielt bør bystyret være restriktive med å endre godtgjøringsreglementet for inneværende periode siden dette påvirker bystyremedlemmenes egne godtgjørelser direkte.

Formelt er det imidlertid ingenting i lovverket som hindrer bystyret fra å endre forskrift om folkevalgtes godtgjøring og velferdsgoder i løpet av inneværende valgperiode. Kommuneloven § 5-14 begrenser ikke denne adgangen, ettersom bestemmelsen gjelder kommunens delegerings- og innstillingsreglement. Endring av godtgjøringsforskriften må imidlertid behandles etter reglene som gjelder for kommunale forskrifter, hvilket betyr at den må sendes på høring før den kan vedtas endelig.

I praksis betyr det at bystyret kan vedta at kommunedirektøren innarbeider en bestemmelse som *«I de tilfeller denne bestemmelsen medfører redusert pensjon (eksempelvis ved uttak av AFP) kan den folkevalgte velge å frasi seg innlemming i kommunens pensjonsordning. Dette avtales skriftlig.»* og sender denne ut på høring før forskriften tas tilbake til bystyret for endelig vedtak. Lillesand kommune har en slik bestemmelse i sitt reglement. KS advokatene har bekreftet at regelverket åpner for en slik adgang. Kommunen kan imidlertid ikke ta ansvaret for SPK (eller andre) sine vurderinger ved iverksettelse av en slik bestemmelse. Denne risikoen må ligge på representanter som velger å frasi seg innlemming.

Virkningstidspunktet for endringene kan først være etter at bystyret har fattet sitt endelige vedtak.

Økonomiske konsekvenser
En endring av forskriften som beskrevet i denne saken har ingen vesentlige økonomiske konsekvenser for kommunen.

Alternative løsninger
Bystyret kan vedta å ikke endre forskriften.

Konklusjon
Kommunedirektørens vurdering er at bystyret bør være svært restriktive med å gjøre endringer i forskrift om egne godtgjørelser for inneværende periode. I den konkrete saken vurderer likevel kommunedirektøren at det kan forsvares å gjøre et unntak siden endringen ikke handler om selve godtgjørelsene, og at den også er foreslått (som et tilleggsforslag) i sak om godtgjørelsesreglement for neste periode.